

oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

++ **DAŁKOWSKA Aurelia**
zam. Zieliniska
ps. "Aza"

BCH
LZK
Olga Łódź
Olw. Sierowice

4939/USK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

DAŁKOŃSKA

Awelia

Jan. Zielińska

ps-u Aza

I./1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 7, s. 1-7

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 2, s. 1-2

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie ✓ ksewo 2szt.

I₁ Relacja

- Wywiad z Barbarą Panak, córką Anieli Zielińskiej, przeprowadzony przez Agnieszkę Toczywek-Wawrzewską, Lipce Reymontowskie 2019 r., ryps, kopia, k.1, s.1
- Wspomnienie Stefana Kuczkowskiego, szefa gospodarczo-finansowego BCH, przekazane fundacji przez Barbarą Panak, [b.d.], ryps, kopia, k.1, s.2

Wywiad z Barbarą Panak, córką Aurelii Zielińskiej, przeprowadzony przez Agnieszkę Łuczywek – Warszawską w Lipcach Reymontowskich dnia 28.04.2019 r. nt. Batalionów Chłopskich w Lipcach Reymontowskich i Zielonego Krzyża

Organizatorką Zielonego Krzyża w Lipcach Reymontowskich była Zofia Kwaśniewska (nauczycielka, powiatowa przewodnicząca Ludowego Związku Kobiet).

Zielony Krzyż Lipce

Przełożona grupy: Kazimiera Gabryszewska (siostra Henryka Szychowska) z domu Szychowska

Członkinie:

1. Aurelia Zielińska z d. Dałkowska ps. Aza
2. Jadwiga Szczepańska
3. Marianna Stefaniak z d. Nowak
4. Bronisława Olejnik z d. Białek
5. Zofia Gromisz z d. Zielińska ciocia Helena Dałkowska (siostra Zofii Zielińskiej) żyje
6. Henryka (Anna) Szychowska – Tuka
7. Alfreda Budzałek z Łodzi + Maria Nowak (Stefaniak)

Szkoleniem członkiń zajmował się ukrywający się w Lipcach lekarz żydowskiego pochodzenia z Łodzi Jakub Hajman a także Zofia Kwaśniewska. Szkolenie sanitariuszek odbywało się w domu rodziny Dałkowskich (ul. Wiatraczna – babcia Barbary Panak), gdzie mieszkała Zofia Kwaśniewska.

Jakub Hejman ukrywał się u Zielińskich na [...], potem u Kuczkowskiego

Aurelia Zielińska od Luty 1944 – członkini Ludowego Związku Kobiet, potem Zielonego Krzyża

Przeszła szkolenie sanitarne I i II stopnia oraz robiła emblematy i opaski, opatrunki, bandażę dla żołnierzy BCh

Sierpień - wrzesień 1944 – opieka nad partyzantem Tadeuszem Jaworskim z BCh, ukrywanym u Dałkowskich

Ludowy Związek Kobiet

Spółem w lipcach zakupiła apteczkę, [...] wykonał Szychowski z BCh, spółdzielnia zakupiła 200 m gazy, z której sanitariuszki w tym Aurelia Zielińska robiły gazy na opatrunki.

Sanitariuszki były też łączniczkami BCh.

Aurelia Zielińska przechowywała prasę i broń oraz prowadziła obserwację terenu

8 ^{slużby} Sprawy ^{slużby} sanitasnej oddziału.

Ludowy Związek Kobiet powołał kilka zespołów młodych edukacji i organizował Zielony Krąg. Organizatorem Zielonego Kręgu była kol. p. Zofia Krasiewiczka z Lipska przewodnicząca powiatowa LSK. Do Zielonego Kręgu należały Aurelia Dątkowska, Zofia Zielińska, Alfredo Buchałek, Anna Szychowska (obecny lekarz internista) Karolina Szychowska i Bronisława Białek. Przewodniczącą ^(prezesa) grupy Zielonego Kręgu była Karolina Szychowska. Szkołecium zajmowała się p. Zofia Krasiewiczka i Karolina Szychowska. Spółdzielnia Społeczna "Spółem" w Lipsku zakupiła ^(wieloletni) potrzebny sprzęt medyczny i najpotrzebniejszą apteczkę wyposażoną w najpotrzebniejszy sprzęt medyczny i najpotrzebniejsze leki i opatrunki. Pomocny sprzęt jak Tęcki ^{na} różnych wypadkach koczowniczych na wypadkach zawału wykonał Czesław Szychowski, żołnierz BCh. Brak było ^{wspomocni} opatrunków sterylizowanych jako wyposażenie dla oddziału partyzanckiego, potrzebnych jako ~~do~~ do udzielenia pierwszej pomocy na wypadkach ~~razem~~ powstania rann.

Dziwora z Zielonego Kręgu przygotowała takie opatrunki sposobem gospodarskim. Spółdzielnia w Lipsku zakupiła i przekazała ^(bawiana) Oddziałowi 200 m.b gazy (z której wykonano opatrunki sterylizowane, wysterylizowano papier pergaminowy i wszelkie rękawice opatrunkowe

• Oddział nie posiadał lekarza, gdy nastąpiła konieczność pomocy lekarskiej razem z "Urbanowi" Tadeuszowi Jaworskiemu udzielił jej swoje lekarstwo staniowicki Fr. Raweryk wyjeżdżając do miejsca ukrycia ~~otwarcia~~ rannego na przedmieściach Skiermiewie

7 Dokumenty

- Deklaracja członkowska Zw. Bojowników o Wolność i Demokrację, Lipce Reymontowskie 1985r., mps, rkps, kopia, k. 7s. 1-7

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności

UWAGA — Wszystkie rubryki deklaracji muszą
być dokładnie wypełnione, nie mogą
być pozostawione bez odpowiedzi lub
skreślone.

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Proszę o przyjęcie mnie w poczet członków zwyczajnych Związku.
Zobowiązuję się być aktywnym członkiem organizacji, przestrzegać Statut
Związku oraz uchwały i postanowienia władz ZBoWiD

1. Nazwisko ZIELIŃSKA imię ANETA
Nazwisko panięskie (dla mężatek) Datkowska
2. Imiona rodziców i nazwisko rodowe matki Aleksander Joanna Winkiel
3. Data urodzenia 10 lipiec 1921 r. miejsce urodzenia Lipce
4. Dowód osobisty, seria FW nr 6444510 wydany przez KPMO Skarżysko
5. Zawód rolnik 6. Stan cywilny zamężna
7. Wykształcenie (ogólne i specjalne) podstawowe
8. Adres zamieszkania ul. Lipce Reymontowskie Nr 1
kod pocztowy 96-27 Lipce telefon domowy nie posiada
9. Miejsce pracy i zajmowane stanowisko stanowisko gospodarcze - obron.
emerytura ce pracownika gospodarczego w Lipcu
telefon w miejscu pracy nie posiada
- Przynależność partyjna Zjednoczone Stronnictwo Ludowe
- Stopień wojskowy (nadany przez MON) nie posiada
- Posiadane odznaczenia i odznaki (rodzaj, klasa, stopień, rok nadania): nie posiada

działalność przedwojenna, okupacyjna i powojenna, na podstawie której ubiega się o członkostwo w Związku — wymienić dokładnie partię polityczną, formację wojskową lub Ruch Oporu, przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnione funkcje, w jakim dowództwem, kierownictwem, w jakich jednostkach, oddziałach, w jakich miejscowościach (podać dokładne nazwy oddziałów i jednostek). Załączyc dokumenty.

pracy oraz broni, która została przeznaczona do oddania BCH.
W tym okresie w czasie organizacyjnych przez stronnictwo B.d. i k.w. w
byłam wyjeżdżała na doświadczenia terenowe. W roku 1943. w byłym
związku zlotowym ludowogospodarskim Kobiet, którego prełożoną była owym
prezycją Lefka Kasimierowa. W późniejszym okresie tego roku
zostałam członkiem Zielonego Kręgu, którego prełożoną była Kocimowa
Gabrysińska. Zgrupowanie dziewcząt przetransportowane sanitarnie przez
z drugiego stopnia prowadzone przez wykorzystanego na mi terenem
doktora Janusza Najmiana i jego kuzinów. Do czasu najbliższego spotkania
dla stronnictwa BCH, opublikowałam, ponieważ oraz były sanitarna. Wskazaniem,
ze niejednym wskazaniem spółkami był nasz dom w roku 1944, przez miesiąc
na terenie naszego imienia opublikowałam na terenym partyzantem i dawałam
pseudonim "Lektura", który na terenie "Lektura" i w naszym domu.

14. Używane pseudonimy "A.H."

15. Uwzięcie w obozach koncentracyjnych, jenieckich, więzieniach oraz innych miejscach odosobnienia — wymieniać daty, okres i powód pozbawienia wolności, nazwy więzień lub obozów, numery więziarskie nie była

16. Data i okoliczności odzyskania wolności przez nas w styczniu 1945 r.
przez do naszego domu żołnierze radziecy,
którzy oznaczyli, że okolice nasze już nie wojna.

17. Przebieg działalności zawodowej, społeczno-politycznej, wojskowej itp. w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do chwili obecnej — wymieniać zajmowane ważniejsze stanowiska, pełnione funkcje, daty, miejscowości. Jeżeli kandydat(ka) był(a) karany(a) przez Sąd PRL, a kara nie uległa zatartiu przez sąd lub przez ustawę amnestyjną albo od orzeczonej kary nie minęło 10 lat, podać za jaki rodzaj przestępstwa, kiedy, gdzie i jaki orzeczono wymiar kary oraz załączyć uwierzytelniony odpis wyroku sądowego.

Do dnia 22.07.1944 r. pomagałam rodzicom i pr.
w gospodarstwie domowym i dyktowałam oraz drukowałam w ZIMM i
w ZIMM i w ZIMM, które wzięto by aktywne, działalność kulturalno-
oświatową. W lipcu 1945 r. wyjeżdżałam z mamą zajmując się rolnictwem
i własnym gospodarstwem, które zmierzona byłam prowadzić
sama ponieważ mamę posiadać do pracy para rolnictwem.
Wtedy działalność moja ograniczała się tylko do pracy
w K.G.H. w później także w Z.S.L., którego jestem
stronniczką do chwili obecnej.

... stopień, rok nadania): nie posiada

13. Działalność przedwojenna, okupacyjna i powojenna, na podstawie której ubiega się o członkostwo Związku — wymienić dokładnie partię polityczną, formację wojskową lub Ruchu Oporu, przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnione funkcje, pod czym dowództwem, kierownictwem, w jakich jednostkach, oddziałach, w jakich miejscowościach (podać dokładne nazwy oddziałów i okres od—do). Załączyć dokładny życiorys.

W roku 1937 wstąpiłam do szeregu aktywnej strażnicy w naszej Drużynie "Wici", którego byłam czynnym członkiem aż do wybuchu wojny. W roku 1938 rozpoczęłam służbę w szeregach strażnicy w garnizonie w pow. Aleszany. W czasie wojny przemieściłam się do armii nie ukończyłam tej służby. W czasie okupacji brałam udział w zbrojnym konspiracyjnym organizowaniu w szeregach w naszym domu. Przechowywałam tajne

pracę oraz białą, która została przekazana do oddziału BCh.
 (zorem Polku z obrotu cygańskim) przez stowarz. B.d. „k. w. c. i. c.”
 byłam wyżyta na ostatniej terenie w roku 1943 w lutym
 została wzięta do obozu w Kłodzku, którego przelazem była chrześnia
 znaną jako Dofka Kosa wieszka. W późniejszym czasie tego roku
 została wzięta do obozu w Kłodzku, która przelazem była Kozimiere
 Gabryzińska. Z grupy dwunastu przelazem przeszkolenie sanitarnie pierwszego
 i drugiego stopnia prowadzone przez używanego na na wyższym terenie
 doktora J. K. w. i. c. Kłodzkiego. Do tego wziętym emblematy
 dla żołnierzy BCh, opabruku, bandażu oraz torby sanitarnie. Następnie,
 ze względu na wzięcie przelazem byłam w roku 1944 przez miesiąc,
 na pseudonie nazwa i wzięcie opabrukiem na terenym partyzantem i. c. w. c. i. c.
 pseudonim „Kłodzki”, który na torze i wzięcie w miesiąc c. w. c. i. c.

- 14. Używane pseudonimy „Kłodzki”
- 15. Uwzięzenie w obozach koncentracyjnych, jenieckich, więzieniach oraz innych miejscach odosobnie-
 nia — wymienić daty, okres i powód pozbawienia wolności, nazwy więzień lub obozów, numery
 więziarskie nie była

18. Czy w okresie II wojny światowej odstąpił(a) od obywatelstwa polskiego, przyjmując obywatelstwo niemieckie lub inne uprzywilejowane przez rząd hitlerowski, kiedy i gdzie:

nie odstąpiła.

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

długo Reymontowa 20. 04. 1985 r.
(miejscowość)

Aurelia
Zelinska

19. Sprawdzono tożsamość osoby oraz deklaracji i załączników pod względem formalnym

podpis

Spis załączników:

1. Własna fotografia wym. 3x4 cm (podpisana na odwrocie)
2. Zycyforys (szczegółowe rozwinięcie rubryki 13)
3. dwa ~~orzeczenia~~ ~~orzeczenia~~ ~~orzeczenia~~

Członkowie wprowadzający

Wprowadzając w poczet członków zwyczajnych Ob. Zelinska Aurelia
oświadczamy, że wymieniony(a) jest nam osobiście znany(a) i bierzemy na siebie odpowiedzialność za jego (jej) obywatelską postawę i poziom moralny, co niniejszym stwierdzamy własnoręcznym podpisem:

I. Nazwisko i imię

Kuczkowski Stefan Duda Mieczysław

Adres zamieszkania

ul. Nowotki 37m. 57 00-159 Warszawa

Członek zwyczajny ZBoWiD leg. czł. nr

9630

nr W (weryfikacyjny)

W-38808

Zarząd Wojewódzki ZBoWiD w

Warszawa

Stefania Stefan

[Podpis]
podpis

Nazwisko i imię

Gabrysiewska Karolina

Adres zamieszkania

długo Reymontowska 130 woj. Skierniewice

Członek zwyczajny ZBoWiD leg. czł. nr

954/37

nr W (weryfikacyjny)

Zarząd Wojewódzki ZBoWiD w

Skierniewicach

Karolina Gabrysiewska
podpis

11/7

Do Zarządu Dzielnicowego — Miejskiego — Wojewódzkiego* ZBoWiD
Zarząd Koła ZBoWiD nr _____ w _____ 19____ r. rozpatrzył dokumenty
weryfikacyjne i uchwałę podjętą w dniu _____ 19____ r. postanowił przyznać — odmówić —
kandydatowi(ce) uprawienia członka zwyczajnego ZBoWiD.

Uzasadnienie:

Przesyłamy niniejszą deklarację wraz z załącznikami w celu zaopiniowania — wydania orzeczenia —
przez Zespół Weryfikacyjny Zarząd Dzielnicowego — Zarządu Miejskiego*) — Wojewódzka Komisja
Weryfikacyjną. Jednocześnie stwierdzamy własnoręczność podpisów członków wprowadzających.

SEKRETARZ

PREZES

Opinia Zespołu Weryfikacyjnego Zarządu Dzielnicowego — Miejskiego*) ZBoWiD.
Na podstawie przedłożonych dokumentów zaopiniowano w dniu _____ 19____ r.
przyznać — odmówić*) kandydatowi(ce)
prawa przynależności do ZBoWiD w charakterze członka zwyczajnego*) — wydanie zaświadczenia.

Uzasadnienie:

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI

PRZEWODNICZĄCY

podpis

podpis

Orzeczenie Komisji Weryfikacyjnej Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
Na podstawie przedłożonych dokumentów, WKV w dniu _____ 19____ orzekła:
przyznać — odmówić*) kandydatowi(ce)
prawa przynależności do ZBoWiD w charakterze członka zwyczajnego*) — wydanie zaświadczenia.

Uzasadnienie:

PODPISY CZŁONKÓW Z.W.

PRZEWODNICZĄCY W.K.W.

Wydano legitymację członkowską ZBoWiD nr _____ z dnia _____ 19____ r.

Nr ewid. Zarządu Wojewódzkiego _____

Legitymację przekazano do Zarządu w _____ z dnia _____ 19____ r.

*) Niepotrzebne skreślić
Jed. przez. ZBoWiD Wgd. Akcpd. W-osa 2179/WA/83
L26rat. Bielsk Podl. z. 2125-83 120.008

II Materiały uzupełniające relację

- Zielińska A. welię (z d. Datkowska) - matka biograficzna umieszczona na tablicy w lipcu Reymontowskich, [b.d.], druk. foto, kopia, k. 2, s. 1-2

po wojnie należał do PSL, później ZSL i OSP; prowadził własne gospodarstwo rolne w Wodzisławiu (zmarł 11 VII 2001 w Katowicach, pochowany na cmentarzu w Wodzisławiu). [77; 325]

ZIELIŃSKA AURELIA (z d. Dał-

kowska), ur. 21 IX 1921 we wsi Lipce, pow. skierniewicki; pochodzenie chłopskie, wykształcenie podstawowe, uczęszczała do szkoły rolniczej w Ciechanowie; należała

do ZMW „Wici”; aktywnie uczestniczyła w pracach Wiejskiego Uniwersytetu Ludowego (1937–1939); podczas

42
okupacji członkini LZK, sanitariuszka
ZK plac. Lipce, obw. Skierniewice, pod-
kier. nauczycielki Zofii Kwaśniew-
skiej; po wojnie była działaczką ZMW
„Wici” i KGW; pracowała we własnym
gospodarstwie rolnym w rodzinnej wsi
(zmarła 24 III 1991, pochowana na
cmentarzu w Lipcach Reymontow-
skich); odzn. KBCh, MZiW. [291; 314]

ZIELIŃSKI JÓZEF, s. Antonie-

go i Antoniny, ur. 18
IV 1917 we wsi Lip-

ce, pow. skierniewic-
ki; pochodzenie

chłopskie, rolnik,

ukończył szkołę po-
chna i kurs

VI Fotografie
- Ksero 2st

DĄTKOWSKA AURELIA

